

PRESUDA SUDA

9. srpnja 1987.(*)

„Oporezivanje vina i piva”

U predmetu 356/85,

Komisija Europskih zajednica, koju zastupa njezin glavni pravni savjetnik Henri Étienne, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, u odvjetničkom uredu G. Kremlisa, člana pravne službe Komisije, zgrada Jean Monnet, Kirchberg,

tužitelj,

koju podupire

Francuska Republika, koju zastupa Gilbert Guillaume, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, u sjedištu veleposlanstva Francuske, 9, Boulevard Prince- Henri,

intervenijent,

protiv

Kraljevine Belgije, koju zastupa agent ministra vanjskih poslova, Robert Hoebaer, ravnatelj za vanjsku trgovinu i razvojnu suradnju u Ministarstvu vanjskih poslova, uz asistenciju Jacquesa Delbekea, savjetnika u Ministarstvu financija, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, pri veleposlanstvu Belgije, 4, rue des Girondins,

tuženika,

povodom tužbe radi utvrđenja da Kraljevina Belgija primjenom više stope PDV-a na vina proizvedena od svježeg grožđa, koja su uvezeni proizvodi, nego na pivo koje je domaći proizvod, nije ispunila svoje obveze iz članka 95. Ugovora o EEZ-u,

SUD,

u sastavu: Mackenzie Stuart, predsjednik, T. F. O’Higgins i F. Schockweiler, predsjednici vijeća, G. Bosco, O. Due, U. Everling, K. Bahlmann, R. Joliet i J. C. Moitinho de Almeida, suci,

nezavisni odvjetnik: J. L. da Cruz Vilaça,

tajnik: B. Pastor, administratorica,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu i nakon rasprave održane 17. prosinca 1986.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi od 26. veljače 1987.,

donosi sljedeću:

Presudu

- 1 Tužbom podnesenom tajništvu 19. studenoga 1985. Komisija Europskih zajednica pokrenula je na temelju članka 169. Ugovora o EEZ-u postupak radi utvrđenja da Kraljevina Belgija primjenom više stope PDV-a na vina proizvedena od svježeg grožđa, koja su uvezeni proizvodi, nego na pivo koje je domaći proizvod, nije ispunila svoje obveze iz članka 95. Ugovora o EEZ-u.
- 2 Sud je odlukom od 29. travnja 1986. dopustio Francuskoj Republici sudjelovanje u postupku u prilog zaključcima Komisije.
- 3 Iz dokumenata dostavljenih Sudu proizlazi da u skladu s belgijskim zakonodavstvom koje je na snazi od 1. siječnja 1983. opskrba određenim pićima namijenjenim domaćoj potrošnji, a posebno vinom od svježeg grožđa, podliježe stopi PDV-a od 25 %. S druge strane, stopa PDV-a koja se primjenjuje na isporuku piva namijenjenog domaćoj potrošnji iznosi 19 %. S obzirom na to da Kraljevina Belgija nije proizvođač vina, ali ima značajnu domaću proizvodnju piva, najveće porezno opterećenje snosi proizvod za koji je domaća potražnja pokrivena gotovo u potpunosti uvozom, dok proizvod koji se u značajnim količinama proizvodi u Belgiji snosi najmanje porezno opterećenje.
- 4 Za potpuniji prikaz dotičnog belgijskog zakonodavstva, tijekom postupka te tužbenih zahtjeva i argumenata stranaka upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti dijelovi spisa navode se u nastavku samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje odluke Suda.
- 5 S obzirom na to da Komisija temelji svoju tužbu na stajalištu da su vino i pivo konkurentski proizvodi u smislu članka 95. stavka 2. Ugovora, koji se odnosi na unutarnje oporezivanje protekcionističke naravi, valja najprije podsjetiti na područje primjene te odredbe.
- 6 Iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da članak 95., u cjelini, ima za cilj osigurati slobodno kretanje robe između država članica u normalnim uvjetima tržišnog natjecanja, uklanjanjem svih oblika zaštite koji mogu proizaći iz primjene diskriminatornih nacionalnih poreza na proizvode koji potječu iz drugih država članica i zajamčiti potpunu neutralnost nacionalnih poreza u pogledu tržišnog natjecanja između domaćih i uvezenih proizvoda.
- 7 Iz te perspektive drugi stavak članka 95. ima precizniji zadatak spriječiti svaki oblik neizravnog poreznog protekcionizma u slučaju uvoznih proizvoda koji, iako nisu identični domaćim proizvodima u smislu članka 95. stavka 1., ipak konkuriraju nekima od njih, čak i ako samo djelomično, posredno ili potencijalno.

- 8 Stranke se ne slažu oko primjene tih kriterija na belgijsko zakonodavstvo o kojem je riječ. Neslaganje se odnosi, prvo, na opseg konkurentnog odnosa između vina i piva i, drugo, na to je li osporavani porezni propis protekcionističke naravi.

Konkurentski odnos između vina i piva

- 9 Kada je riječ o konkurentskom odnosu između vina i piva, Komisija tvrdi da je potrebno sva vina od svježeg grožđa smatrati konkurentnima pivu u smislu drugog stavka članka 95. Ugovora o EEZ-u. S druge strane, belgijska vlada tvrdi da kada se uzme u obzir široki raspon kvalitete i cijena vina, samo su lagana jeftina vina u konkurentskom odnosu s pivom.
- 10 U tom smislu treba napomenuti da je u presudama od 27. veljače 1980. i od 12. srpnja 1983., (Komisija/Ujedinjena Kraljevina, 170/78, Zb. 1980., str. 417., i Zb. 1983., str. 2265.) Sud presudio da vino i pivo u određenoj mjeri mogu služiti istim potrebama, tako da se treba pretpostaviti određeni stupanj zamjenjivosti. Sud je u tim presudama pojasnio da se, s obzirom na velike razlike u kvaliteti te stoga i cijeni vina, odlučujući konkurentski odnos između piva, popularnog i široko konzumiranog pića, i vina mora uspostaviti s vinima koja su najviše dostupna široj javnosti, što znači najblaža i najjeftinija vina, i da stoga na toj osnovi treba provoditi porezne usporedbe.
- 11 Ta razmatranja primjenjuju se i u ovom predmetu, jer dokumenti dostavljeni Sudu ne otkrivaju nikakve posebnosti belgijskog tržišta koje bi opravdavale drukčiju ocjenu. Slijedom toga samo obična vina, koja su u pravilu jeftina vina, imaju dovoljno zajedničkih svojstava s pivom da predstavljaju alternativni izbor za potrošače te se stoga mogu smatrati konkurentnima pivu u smislu drugog stavka članka 95. Ugovora.

Protekcionistička narav predmetnog poreznog sustava

- 12 Kada je riječ o pitanju protekcionističke naravi predmetnog poreznog sustava, Komisija i francuska vlada zastupaju stav da je, nakon što se uspostavi konkurentski odnos između dvaju proizvoda, svaka razlika u stopama poreza primijenjenih na istu osnovicu, u ovom slučaju na vrijednost proizvoda, u suprotnosti s drugim stavkom članka 95. Ugovora i da, osim toga, nije potrebno uzimati u obzir učinak te razlike na maloprodajnu cijenu te stoga na izbor potrošača.
- 13 Međutim, prema mišljenju belgijske vlade primjena drugog stavka članka 95., za razliku od prvog stavka, zahtijeva ispunjenje dodatnog uvjeta, to jest da razlika u poreznom opterećenju vjerojatno ima zaštitni učinak u korist domaćih proizvoda. Stoga je potrebno uvažiti moguće gospodarske učinke predmetnog oporezivanja.
- 14 U svojoj presudi od 27. veljače 1980. (Komisija/Francuska, 168/78, Zb., str. 347.) Sud je naveo da iako prvi stavak članka 95. zahtijeva usporedbu poreznog opterećenja bilo na temelju porezne stope, procjene poreza ili drugih načina provedbe, drugi stavak, zbog poteškoća u dovoljno točnim usporedbama između dotičnih proizvoda, temelji se na širem kriteriju, to jest protekcionističkoj naravi domaćeg poreznog sustava.
- 15 Iz navedenog proizlazi da je pri ocjeni sukladnosti određenog poreza s drugim stavkom članka 95. potrebno uzeti u obzir učinak tog poreza na konkurentski odnos između dotičnih proizvoda. Bitno je stoga ustanoviti utječe li takav porez na dotično tržište tako

da smanjuje potencijalnu potrošnju uvezenih proizvoda u korist konkurentskih domaćih proizvoda.

- 16 Stoga se pri procjeni u kojoj mjeri zaštitni učinak stvarno postoji ne može zanemariti razlika između prodajnih cijena piva i vina koje je pivu konkurent. Belgijska vlada je u tom pogledu navela da je prosječna cijena litre piva, uključujući sve poreze, u prosjeku 29,75 BEF, dok je odgovarajuća cijena litre običnog vina približno 125 BEF, odnosno četiri puta viša od cijene piva, što bi odgovaralo razlici u cijeni od 95,25 BEF. Prema mišljenju belgijske vlade iz navedenog proizlazi da čak i kad bi se primjenjivala jedinstvena stopa na oba proizvoda, razlika u cijeni između njih bi i dalje bila značajna. Smanjenje te razlike bilo bi tako neznatno da ne bi moglo utjecati na izbor potrošača.
- 17 U odgovoru na taj argument Komisija je skrenula pozornost na činjenicu da se na dva prodajna mjesta u Belgiji, koja je ona poimence navela, najčešće konzumirana vina prodaju po cijeni od 61 BEF po litri uključujući porez. Belgijska vlada nije osporila tu brojku, već je navela da prema podacima dobivenim od jednog od ta dva poduzeća prodaja vina po cijeni nižoj od 80 BEF, uključujući vina koja se prodaju u plastičnim spremnicima od pet litara i vina za kuhanje, predstavlja samo 15,6 % ukupne prodaje vina. Prema mišljenju belgijske vlade takva je vina primjerenije uspoređivati sa stolnim pivom koje se prodaje već za 17 BEF po litri.
- 18 S obzirom na navedeno valja ustanoviti da Komisija nije dokazala da je razlika u cijeni između piva i vina iste kvalitete tako mala da bi razlika od 6 % između stopa PDV-a koje se primjenjuju na ta dva proizvoda mogla utjecati na ponašanje potrošača. Komisija stoga nije dokazala da iz te razlike proizlazi zaštitni učinak u korist piva namijenjenog potrošnji u kućanstvu.
- 19 Statistička usporedba trendova uporabe piva i vina, koju je dostavila Komisija, ne ukazuje na postojanje zaštitnog učinka. Komisija je u vezi s tim pojasnila da je potrošnja piva u Belgiji dosegla vrhunac 1973. i od tada je u padu. Suprotno tome, potrošnja vina utrostručila se tijekom zadnjih dvadeset godina. Međutim, porast konzumacije vina usporio se otprilike od 1980. te je stagnirao 1982. i 1983.
- 20 Iako ove brojke pokazuju opći trend potrošnje dotičnih proizvoda, one nam ne dopuštaju da sa sigurnošću utvrdimo uzročnu vezu između opisanih obrazaca potrošnje i uvođenja više stope PDV-a na vino 1977. Slijedom toga Komisija se ne može uspješno na njih pozivati kako bi poduprla svoj stav da je progresivno povećanje potrošnje vina usporeno i konačno zaustavljeno baš zbog uvođenja više stope PDV-a na vino. Osim toga, čini se da ta teza nije u skladu s činjenicom koju ističe belgijska vlada, a koju Komisija nije osporila, da se stopa PDV-a za pivo povećavala tri puta između 1978. i 1983., a da te promjene nisu rezultirale smanjenjem potrošnje piva u korist vina u srednjoročnom razdoblju.
- 21 Iz navedenog proizlazi da Komisija nije dokazala da porezni sustav o kojem je riječ ima zaštitni učinak. Slijedom toga tužbu treba odbiti.

Troškovi

- 22 U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Budući da Komisija Europskih zajednica i Francuska Republika

koja je intervenirala u potporu Komisiji nisu uspjele u svojim tužbenim zahtjevima, treba im naložiti zajedničko snošenje troškova.

Slijedom navedenog,

SUD,

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužba se odbija.**
- 2. Komisiji Europskih zajednica i Francuskoj Republici nalaže se da zajednički snose troškove.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 9. srpnja 1987.

[potpisi]

---

* Jezik postupka: francuski